

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Ольга Козлова

"28" серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувача кафедри

Микола Іванів

Протокол засідання кафедри
рослинництва та агроінженерії ХДАЕУ
від "21 серпня 2023 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПОМОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський рівень

Освітня програма – Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство

Спеціальність – 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Помологія
Факультет	Агрономічний
Назва кафедри	Рослинництва та агроінженерії
Викладач	Козлова Ольга Павлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва та агроінженерії. Профайл викладача: https://www.ksau.kherson.ua/agro/kafgenetyky.html Наукові інтереси: Агроекологічні особливості застосування біопрепаратів та стимуляторів росту у технології вирощування соняшнику на Півдні України; Нішеві плодові культури.
Контактна інформація	kozlova_o@ksaeu.kherson.ua +38(097)4564312
Графік консультацій	Консультації на кафедрі відбуваються відповідно до затвердженого графіку проведення консультацій на платформі Zoom
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дана дисципліна всебічно вивчає сорти плодових і ягідних культур з метою добору кращих за товарними, смаковими й технологічними якостями їх плодів, придатних для вирощування в конкретних агрокліматичних умовах. Помологія (плодове сортознавство) відноситься до галузі науки, що займається всебічним вивченням сортів плодових і ягідних культур з метою встановлення їх достовірності та добору кращих з них для створення високопродуктивних садів у різних ґрунтово-кліматичних умовах. Помологія вивчає походження сортів, варіювання їх морфологічних ознак, біологічних якостей, де кожен сорт найбільшою мірою проявляє свої цінні господарсько-корисні якості. Помологія є основою для помологічного опису сортів, наукового обґрунтування їх раціонального розміщення і використання у виробництві.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/management.php?categoryid=52

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Основною метою вивчення дисципліни є сортовивчення є виявлення біологічного, виробничого та селекційного потенціалу світового сортового різноманіття культури та розробка шляхів його найбільш ефективного використання для задоволення відповідних потреб людини, а також збереження та процвітання усіх видів плодових рослин як невід'ємної частини світової флори.
Завдання вивчення	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - форми і методи випробування сортів

дисципліни	<p>плодових і ягідних культур; - особливості виробничо-біологічного та фізіологічного вивчення сортів; - принципи господарсько-біологічної характеристики сортів; - правила помологічного опису сорту плодової й ягідної культури; - принципи районування (поширення) сортів плодових і ягідних культур на території країни; - особливості розмноження районованих і перспективних сортів плодових і ягідних культур; вміти: - визначити роль кожної культури у виробництві плодової та ягідної продукції у конкретному регіоні України; - добирати сорти, які забезпечують найбільш високий економічний ефект виробництва продукції; - брати участь у підготовці рекомендацій щодо закладання плодових і ягідних насаджень в конкретному господарстві або природно-кліматичному регіоні з урахуванням господарсько-біологічних особливостей сортів та їх вимог до агротехніки, а також визначити використання деяких сортів у селекції, як донорів або джерел цінних ознак.</p>
-------------------	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Здатність працювати в команді. ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 12. Розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК 1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин. ФК 2. Здатність використовувати навички з вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів. ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні виробничі і дослідні дані в області садівництва та виноградарства ФК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<p>ПР 6. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. ПР 8. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття ПР 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства</p>

	<p>ПР 11. Проектувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого та посадкового матеріалу плодовоовочевих культур та винограду відповідно до встановлених вимог</p> <p>ПР 12. Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до діючих вимог</p> <p>ПР 17. Розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодів, овочевих культур і винограду</p>
--	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2022-2023, 2023-2024
Семестр	VII
Курс	4
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК 27
Пререквізити	Генетика- Агрохімія - Фізіологія рослин з основами біохімії - Агрофакмакологія
Постреквізити	Спеціальне плідівництво – Виробнича практика - Атестація

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4\120
Лекції	28
Практичні / Семінарські	32
Лабораторні	
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Платформи Zoom/ Classroom\Moodl
Обладнання	

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових
-----------------	---

	робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% від 100 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин, згідно графіку перездач.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). По можливості не запізнюватись на заняття. Дотримуватись безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 Методологічні основи помології							
1	Тема 1	Вступ. Предмет і завдання курсу. Значення плодівництва в народному господарстві України	4	2			
	Тема 2	Ботанічний склад і групування плодових рослин	6	8		8	
Змістова частина 2 Розмноження і поширення сортів плодових і ягідних культур							
2	Тема 3	Морфологічна характеристика плодових рослин.	4	4		4	
3	Тема 4	Закономірності росту і плодоношення плодових рослин	4	4		10	

4	Тема 5	Ботанічна і біолого-морфологічна характеристика основних порід плодових і ягідних культур	6	4			
		Всього ЗЧ 1	24	22		22	
	ПК ЗЧ 1						40
Змістова частина 2 Морфологія надземної частини і кореневої системи плодових і ягідних рослин							
х	Тема 6	. Вирощування підщеп плодових порід.	2	4		4	
х	Тема 7	Технологія вирощування прищеплених саджанців	2	2		4	
х	Тема 8	Закладання плодового саду	2	2			
		Всього ЗЧ 2	6	8		8	
		Всього за курс	30	30		30	
	ПК ЗЧ 2						20

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювальне-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням технологій викладання на платформі Zoom.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи.

11.

Поточний контроль

Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації тощо.

Вимоги та методи до поточного контролю.

Наприклад: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт, реферат, есе, презентація тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Передбачити порядок проведення іспиту

Формою може бути екзамен, комплексний екзамен, екзамен у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою, тестування з використанням комп'ютерної техніки), комплексне тестування тощо. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ.

Наприклад: форма проведення екзамену – письмова-усна. Види запитань з відкритими відповідями.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни плodівництво (екзамен)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)													Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1							Змістова частина 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР1	T8	T9	T10	T11	МКР 2		
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 8	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 8	Max 40	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література
<ol style="list-style-type: none"> 1. Козлова О.П. Домарацький Є.О. Практикум з плодівництва. Навчальний посібник.- Херсон.- Олді-Плюс.2021 р. 2. . Помология в пяти томах / под общ. ред. М. В. Андриенко – К. : Урожай. 3. Симиренко Л.П. Помология Том 1 Яблоня.- К.: Урожай, 1972. - 436 с. 4. Симиренко Л.П. Помология. Том 2. Груша.- Киев: Государственное издательство сельскохозяйственной литературы УССР, 1962. - 639 с. 5. Симиренко Л.П. Помология. Том 3. Косточковые породы, айва, рябина южная, кизил, мушмула, фундуки садовые и лесной лещинный орех.- Киев: Государственное издательство сельскохозяйственной литературы УССР, 1963. - 556 с. 6. Кондратенко Т.Є. Сорти яблуні для промислових і аматорських садів України / Т.Є. Кондратенко. – К.: Манускрипт-АСВ, 2010. – 400 с.

	<p>7. Кондратенко Т.Є. Загальна та часткова помологія: навчальний посібник / Т.Є.Кондратенко, Ю.Ю.Андрусик. – К.: ЦП Компрінт, 2017. – 253 с.</p> <p>8. Матвієнко М.В Груша в Україні./ М.В Матвієнко, Р.Д Бабіна, П.В Кондратенко.– К.: Аграрна думка, 2006. – 320 с.</p> <p>9.Денисюк О.Л. Абрикос / О.Л. Денисюк, Г.О. Федченкова. – К.: Урожай, 1977. – 76с. 9.Інструкція з апробації маточних насаджень і садивного матеріалу плодових і ягідних культур.– Київ, – 2002.– 52с.</p> <p>10. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] К. : Світ, 2004. 464 с.</p> <p>11. Помологія. Яблуня / Под ред. П.В. Кондратенко, Т.Є. Кондратенко. – Вінниця, 2013 626 с.</p> <p>12. Атлас перспективних сортів плодових і ягідних культур України / Під ред. В. П. Копаня. – К., 1999. 454 с.</p>
Додаткова	<p>1.Карбівська У.М. Навчально-методичні матеріали з курсу «Плодівництво» (для студентів денної та заочної форми навчання). Напря́м підготовки: 201 – «Агрономія»/ Карбівська У.М., Турак О.Д. – Івано-Франківськ, 2016. – 256 С.</p> <p>2. Аксьонова Л.В. Енциклопедія сучасного виноградарства. / Л.В. Аксьонова – Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2012. – 240 с.</p> <p>3. Бублик М.О. Методологічні та технологічні основи підвищення продуктивності сучасного садівництва. / М.О. Бублик. - Київ: Нора-Прінт, 2005.</p> <p>4. Вадченко Н.Л. Сад без турбот: Сучасний календар садівника. /Н.Л. Вадченко – Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. – 336 с.</p> <p>5. Грицаєнко А.О. Плодівництво. / А.О. Грицаєнко. - Київ: Урожай, 2000.</p> <p>6. Данилюк І.Г. Сучасна енциклопедія садовогода і городника. / І.Г.Данилюк - Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2005.</p> <p>7. Куян В.Г. Плодівництво. / В.Г. Куян. - Житомир, 2009.</p> <p>8. Куян В.Г. Плодівництво. Практикум. / В.Г. Куян. - Київ: Урожай, 1985.</p> <p>9. Омельченко І.К. Культура яблуні в Україні. / І.К.Омельченко. - Київ: Урожай, 2006.</p> <p>10. Сіленко В.О. Вирощування саджанців поради початківцям. / В.О. Сіленко. - Київ, 2007.</p>
Інформаційні ресурси	<p>1. Інститут овочівництва і баштанництва https://ovoch.com/ua/</p> <p>2. https://agromage.com/vegetable.php</p> <p>3. Бібліотечно-інформаційні ресурси, книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях</p>

- бібліотеки ЛНУП, наукових, науково-технічних та інших бібліотек України: <http://www.irbis-nbu.gov.ua/>
4. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
  5. Журнал Агроіндустрія <https://infoindustria.com.ua/tag/zhurnal-agroindustriya/>
  6. Agroexpert <https://agroexpert.ua/category/agroexpert/>
  7. Овочі та фрукти. <https://www.pro-of.com.ua/>
  8. АгроЕліта <https://agroelita.info/>
  9. Пропозиція. <https://propozitsiya.com/>
  10. Агробізнес сьогодні. <http://agro-business.com.ua/agro.html>
  11. Agro times <https://agrotimes.ua/magazines/>
  12. Дім сад город <http://www.dimsadgorod.com/>
  13. Agro Mage <https://agromage.com/>
  14. Український інститут експертизи сортів рослин. <http://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>